ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЕВСТАТИЕВ АПРИЛОВ“ С. РАБИША,
ОБЩИНАБЕЛОГРАДЧИК, ОБЛАСТ ВИДИН
ул. „Пета“ № 20, info-500204@edu.mon.bg; 0895716147

Утвърждавам :

10.9.2025 г.

X Борислав Цанков

Борислав Цанков
Директор
Signed by: BORISLAV YOTOV CANKOV

БОРИСЛАВ ЦАНКОВ – ДИРЕКТОР

Одобрил:.....
/Ива Александрова – Председател на Обществения съвет/

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧИЛИЩЕТО 2024 – 2029 година

Актуализираната Стратегия за развитие на училището за периода 2024-2029 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол № 4 /04.09.2025 г.), приета е с решение, взето с Протокол № 10/ 03.09.2025 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № 400/09.09.2025 г. на директора на училището.

1. Общи положения

1.1. Въведение

Стратегията за развитие на ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ обхваща периода от 2024 до 2029 година, като се актуализира на две години или при необходимост. Тя проектира развитието на ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша през следващите години чрез оптимизиране и иновационно развитие, включващо обновяване на методите, технологиите, средствата и организацията на дейности в соответствие с принципите в системата на училищното образование, заложени в Закона за предучилищното и училищното образование и принципите на общото Европейско образователно пространство.

Самата стратегия е резултат от осъзната в училищната общност необходимост от промяна в статуса на училището, което да се превърне в учеща организация, създаваща условия за личностно развитие на учениците чрез формиране на ключови компетентности и способности за самостоятелно усвояване на знания, ориентираност към иптереса и мотивацията на ученика и способността му да прилага усвоените компетентности на практика. Същевременно тази учеща организация постоянно ще подпомага всички свои сътрудници да повишават своето образование, квалификация и компетентност като постави образователното, общокултурното и професионално-квалификационното развитие на своите служители от всички нива на организационната йерархия като основен приоритет.

Така ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша ще създаде необходимите условия за това ученето да се легитимира като ценност, ползите от него да се възприемат като нещо логично, да се възнаграждава всяко учене на педагогическия и ръководния персонал, което допринася пряко или опосредствено за все по-ефективна дейност.

1.2. Историческа памет и традиции

Просвещението – в смисъл училищната дейност – в Рабиша започва през 1835 година. Тогава е завършена сградата на килийното училище. Селото вече има училище и започва да дава своя принос във възраждането на нашия край. Първият учител в училището е поп Еникий. Той оборудва училището с необходимите пособия – пясъчници, пейки за сядане и пръчки за „писане”. От 1871 година започва своята учителска дейност даскал Рангел Костов - рабишченин, който въвежда звуковата метода при обучението и изучаването на реалните науки –география, история и аритметика.

В килийното училище в Рабиша са постъпвали ученици от целия Видински район – от Белоградчишко, Кулско, Ломско.

През последните 15 години преди Освобждението в Белоградчишкия регион се откриват много нови училища. Учители в доста от тях са възпитаници на килийното училище в село Рабиша.

При значително нарасналия брой на учениците в училището се налага построяването на нова сграда .Тя се намира в центъра на селото. Броят на учениците непрекъснато расте. От 1921 година се открива прогимназия и училището става основно. Броят на стаите в училищната сграда е недостатъчен и общинската управа и училищното настоятелство

организират съселяните ни за построяване на ново училище, което отваря врати за учебната 1923/24 година.

Училището в Рабиша до края на двадесетте години на миналия век се е именувало Основно народно училище „Св.св.Кирил и Методий". Сегашното му име „Васил Евстатиев Априлов" е от 1930 година.

Броят на учениците във всяка следваща учебна година непрекъснато нараства, налага се един клас да се дели на две паралелки и учебните стаи не достигат. По предложение на Рабишката общественост бива разрушено старото училище,построено в първите години след Освобождението, и на негово място в 1959/61 година се построява новото училище.

През 1972/73 година училището става полуинтернатно и преминава към кабинетна система.

През 1975 година училището се сдобива със собствен микробус „Ниса" за извозване учениците от съседните села.

През 1985 година училището чества своят 150 годишен юбилей. По повод годишнината и за своята дългогодишна активна учебно-възпитателна дейност то е удостоено с орден „Народна република България" I степен.

През 2009 год. училището е включено в списъка на средищните училища съгласно ПМС 84 на Министерския съвет .

През последните двадесет години поради демографски проблеми, които засегнаха цялата област и доста остро рефлектираха върху община Белоградчик, и в частност село Рабиша, населението бързо започна да намалява и застарява. Поради липса на възможност за трудова реализация много млади хора мигрираха към по-големите градове, а заедно с тях си тръгнаха и техните деца. Деветдесет и пет процента от работоспособното население, което е останало е безработно. Образованието на родителите на учениците в 90 % от случаите е основно и по-ниско. Тези проблеми не можеха да не рефлектират и върху дейността на училището-намаля броят на учениците , а от 2001 година поради малкият брой ученици в класовете училището работи със слети класове.

За развитието на интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му в училището са сформирани през годините клубове по интереси.

За постигане на целите си училището работи в партньорство с училищно настоятелство и Обществен съвет.

- **Ценности и приоритети в развитието**

- Развитие на: подготовката в областта на информационните технологии и подготовката по всички учебни предмети.
    - Формиращо оценяване и самооценяване.
    - Обучепис в сътрудничество между основните партньори в училищната общност — ученици, учители и родители.
    - Висок професионализъм на педагогическия екип.
    - Добро взаимодействие със социалната среда и държавните и обществените организации, свързани с проблемите на образованието и възпитанието на младите хора.

- Продължаване, обогатяване и утвърждаване на традиции и ритуали в училищния живот.

- **Ръководни принципи в дейността на училищната общност**
  - Разширяване на автономността на субектите в училище.
  - Хуманизация на процеса на образование.
  - Иновативност и творчество.
  - Толерантност и позитивна етика.

1.3. Анализ на състоянието на образователната институция.

Основни предизвикателства пред българската образователна система и ефективни начини за справяне с тези предизвикателства на ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша.

Вътрешни фактори	**Външни фактори**
СИЛНИ СТРАНИ	**ВЪЗМОЖНОСТИ**
- Едносменен режим на обучение. - Целодневна организация за учениците от I до IV клас - Осигурено хранене на учениците : • безплатна закуска за учениците от началния етап • безплатен обяд за учениците - Осигурен транспорт за пътуващите ученици. - Квалифициран педагогически персонал. - Създадена добра среда за осъществяване на учебния процес. - Съвместна работа по проекти на учители и ученици.	- Предоставяне на качествено образование. - Включване на учителите в различни форми на квалификация. - Засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците. - Подобрена комуникация с родителската общност. - Обновяване на материалната база. - Подобряване дисциплината на учениците, намаляване противообщест-вените прояви. - Мотивиране на учителите за допълнителна работа с учениците. - Мотивиране на учителите да повишават професионалната си квалификация и умения. - Добър контакт с институциите, работещи с деца, ученици и родители. - *Популяризиране на училищните традиции и символи* .
СЛАБИ СТРАНИ	**ОПАСНОСТИ И РИСКОВЕ**
- Слаб инструментариум за въздействие върху учениците. - Еднопосочна комуникация с родителите	- Намаляване на броя на учениците. - Неправилно градиране на моралните ценности и приоритети в голяма част от

на учениците, допускащи отсъствия по неуважителни причини. - Слаба реализация на план-прием на ученици за всяка последваща година, което води до финансова дестабилност на училището в условията на делегиран бюджет. - Незадоволителна успеваемост на учениците на външно оценяване. - Липса на съвременна спортна база, влошено състояние на спортните площадки.	учениците и техните родители. - Увеличаване броя на деца с висок процент на отсъствия по неуважителни причини, което води до спад на успеха на учениците. - Намаляване на мотивацията за учене у учениците. - Лошо влияние на недисциплинираните ученици върху дисциплинираните. - Лошо влияние на средата извън училище. - Слаб контрол на родителите – липса на подкрепа и прихвърляне изцяло отговорностите на училището като институция. - Недостиг на финансиране - пряка зависимост на бюджета на училището от броят на учениците в него.

Изводи:

Училището като институция функционира в условията на променена и агресивна среда, която оказва силно влияние върху мотивите за учене, а също така и върху поведението на учениците. Външната среда оказва неблагоприятно въздействие върху развитието на българското училище. Най-силно изразени негативни фактори са икономииеската и социална среда. Прогнозите за тяхното развитие и влияние са противоречиви. Може обаче да приемем на базата на сегашното им състояние, че те ще запазят негативното си въздействие и в следващите няколко години. Новите предизвикателства пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване са продиктувани от динамично променящите се обществени отношения и стремглавото навлизане на информационните и комуникационни технологии в човешкия живот.

Нарастват изискванията към институциите и ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ предприема необходимите политики и мерки за повишаване качеството в образователната институция - *Повишава се необходимостта от гражданското, здравното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда, както и такива, които формират национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие.*

- Възможностите за участие в европейски проекти и програми

/алтернативни източници на финансиране/

- Възможности за финансиране по европейки програми и фондове.

1.4. Анализ на факторите на вътрешната среда

Днес в училището се обучават 32 ученици в 3 слети паралелки, един самостоятелен клас и една подготвителна група от деца в задължителна предучилищна възраст. След обяд учениците имат възможност да подготвят своите уроци в група за ЦДО – в началния етап. В училището се обучават ученици, освен от село Рабиша, отсъседните села и от гр. Белоградчик, предпочели да получават своето образование в училището, най-често поради социални причини или поради проблеми с дисциплината в училищата , в които са се обучавали.Тенденция е в последните две години да се увеличава броят на учениците от с. Рабиша за сметка на намаляване на броя на учениците от гр. Белоградчик. Средният успех на училището е среден. Резултатите от НВО по БЕЛ и математика в IV и VII клас са ниски.

В процеса на обучение особено внимание се отделя на стимулиране интереса на учениците към овладяване на книжовния български език като основна предпоставка за успешно възприемане на учебното съдържание по всички учебни предмети. Голяма роля за качествената урочна работа има педагогическият екип на училището – високо квалифицирани учители, прилагащи съвременни методи на обучение и възпитание в работата си. Образователно-възпитателният процес се осъществява от педагози с висше образование. Всички са придобили най- малко 2 квалификационни кредити. Един педагог е с II ПКС, един с V и двама с IV ПКС.

Сградата на училището е санирана, с PVC дограма, с ламиниран паркет, с енергоспестяващо осветление, с нова парна инсталация. Предстои изграждане на STEM център и обновяване на обзавеждането и оборудването в класните стаи и компютърния кабинет.

2. МАТЕРИАЛНА И УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

ОУ „Васил Евстатиев Априлов“”- с. Рабиша, разполага със сравнително добра материална база. Последната година е обновена, като предстои да се развива, обогатява и да се внедри СТЕМ кабинет.

Периодично се извършва обновяване, монтиране на чинове, маси, столове в класните стаи. Училището е обзаведено с интерактивни дисплеи, компютърен кабинет, кабинети по отделните предмети.

Училището разполага с много добра база за внедряване на ИКТ в образованието. Има оборудвана компютърна зала за обучение. Създадени са възможности за приложение на ИКТ в образователния процес по всички учебни предмети.

Осигурен е непрекъснат достъп до интернет — за учители, за ученици и за работа по проекти.

Има функциониращ стол. Предстои изграждане на библиотека и стая по изкуствата, достъпни за преподавателите и учениците от училището.

Необходимата училищна и учебна документация се осигурява своевременно и в срок. С цел опазване живота и здравето на ученици и персонала е изградена електронна система за видеонаблюдение и СОТ.

2.1. КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Ключовите компетентности, които учениците в ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ трябва да овладеят като комплекс от взиимосвързани знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното им развитие и изграждането на активната им гражданска позиция, намират своето място в изучаването на общообразователната подготовка. ОУ предприема политики и мерки за подготовката на учениците за участие в социалния живот и пригодността им за реализация в областта на дигиталните компетентности и социалните и граждански компетентности в съответствие с Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот .

Образователната институция е изправена и пред друго предизвикателство- осигуряването на възможности за приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование, като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици. В контекста на приобщаващото образование ОУ „Васил Априлов“ дава ясен знак за хуманизъм и толерантност, тъй като в него се интегрират 5 ученици със специални образователни потребности (СОП) от 1 до 7 клас и ученици в риск.

Ярък пример за демократичния дух на образователната институция е приобщаването на родителите като активни участници в образователния процес и разгръщането на възможностите им за граждански контрол.

Важен фактор за гааранция на качествено образование е повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и превръщането й не само в право, но и в задължение (чл. 219, ал. l,т. 5 и ал. 2, т. 4 от ЗПУО). В съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, се търси път за професионалното му развитие, адекватно на националната, регионалната, общинската и училищната политика. То е насочено и към напредъка на децата и учениците. Очакванията са тези политики и мерки за кариерно развитие на педагогическите специалисти да благоприятстват атестацията им като оценка на съответствието на дейността им с постигнатите резултати. Гаранция за добро управление е и умението за управление на делегиран бюджет и осигуряване алтернативни източници на финансиране, което училищното ръководство поставя като една от приоритетните си оперативни задачи.

- Приоритет на реформата е ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
- Единствен начин за справяне с предизвикателствата пред ОУ „Васил Априлов“ е изграждането на автономни и инициативни личности, уважаващи другите, способни да работят съвместно, владеещи ключови компетентности, с нагласи за учене през целия живот, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността. За тази цел училището прави своя избор да се развива като съвременна конкурентноспособна образователна институция.

- **Равен достъп до качествено образование и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.**

В този раздел са залегнали и принципите за хуманизъм и толерантност, равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищно образование.

- Приоритет в училищната политика е усвояването на българския книжовен език.
- Приоритет е необходимостта от ефективно прилагане на информационните и комуникационни технологии, иновации в образованието и изграждането на вътрешна информационно-комуникационна структура и връзките в нея за осъществяване на образователните цели.
- Приоритет в обучението по математика в ОУ „Васил Априлов“ е разработване на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към стимулиране мотивацията на ученика, съобразени с индивидуалните му способности. Провеждане на качествено обучение и за изявените ученици в областта на математиката и за ученици с проблеми в обучението по математика.
- Кабинета по ИТ и клубовете по интереси правят възможен интерактивния образователен процес в училището.
- Прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование са ръководните начала за ефективното управление на образователпата институция.
- Автономия за провеждане на образователни политики.

• Интегритет на науките по чл. 76, ал. 1, т. 5 ЗПУО — изучаваме на учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, предприемачеството, програмирането, защитата на родината, населението и околната среда.

3. Стратегии и приоритети в развитие на училището до 2029 год.:

- Мисия и Визия

1. Поддържане на високо качество и ефективност на цялостния образователен процес в съответствие с изискванията на ЗПУО, както и на всички поднормативни актове, за да отговорим на предизвикателствата на времето, в което живеем.
2. Осигуряване на всеки ученик на висока степен на функционална грамотност в областта на чуждоезиковите комуникационни компетентности.
3. Придобиване на солидни знания при изучаване на информационните технологии и тяхното практическо приложение в целия образователен процес.
4. Участие в реализацията на различни национални и международни проекти.
5. Изграждане на стабилни партньорства и на взаимоотношения на толерантност и разбирателство.
6. Възпитаване и изграждане на необходимите социални умения на младите хора за общуване и правилно поведение в обществото.

7. Да изградим личности, възпитани в дух на родолюбие и патриотизъм, с модерно виждане за света и с висока степен на конкурентоспособност, така че да превърнем България в просперираща европейска държава.

8. Развиване и поддържане на физическата дееспособност и подготовка за активен и здравословен начин на живот.

3.1. <u>Мисията</u> на ОУ„Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша е да подпомага учениците в развитието и усъвършенстването им в оптимална училищна среда, с квалифицирани педагогически специалисти и в партньорство с родителите. Усилията ни са насочени към придобиване от учениците не само на базисно образование, но и на актуални знания, умения и компетентности, които са им необходими, за да се реализират успешно в социалната среда, с проява на уважение към гражданските права на другите и отговорно собствено поведение.

3.2. <u>Визия</u>

В следващият петгодишен период Основно училище „Васил Евстатиев Априлов“ ще запази своя облик и ще продължи да се развива като училище с с два етапа на основна образователна степен:

- начален етап: 1– 4 клас;
- прогимназиален етап: 5 – 7 клас;

Постигането на качествен образователен процес ще бъде реализирано с помощта на висококвалифицирани педагози, които имат съвременно мислене и могат успешно да приложат стандартите на ЗПУО. Избираемите и факултативни учебни часове ще спомогнат за обогатяване и усъвършенстване на придобитите знания и умения на учениците.

Ще прилагаме различните форми на обучение, заложени в ЗПУО – дневна и самостоятелна , с цел да отговорим на потребностите и да дадем достъп до образование, както и за да предотвратим преждевременно отпадане и ранно напускане на училище.

Ще продължаваме да изграждаме и модернизираме учебната и спортната база за постигане на заложените в нашата мисия приоритети.

Ще продължим да осъществяваме целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси.

Ще се ръководим от разработения Етичен кодекс на училищната общност, в създаването на който участват ПС, Обществения съвет и ученическото самоуправление.

През следващите пет години ще работим активно за включването на училището в проекти, чрез които да подобрим и обогатим учебната среда, да изпълним с полезни занимания свободното време на децата, за придобиване на нови социални умения и опит, необходими в съвременното общество.

За да възпитаваме и изграждаме дух на родолюбие, ще задълбочим и разширим инициативите, свързани с миналото и фолклорните традиции на село Рабиша и на родината ни.

- Финансово осигуряване на изпълнението на стратегията *:*

- Чрез средства от бюджета на училището.
- Чрез кандидатстване по проекти.
- Чрез дарения.

- Чрез дофинансиране на делегирания бюджет от община Белоградчик.

3.3. Дейности за реализиране на стратегиите и приоритетите в изпълнение на мисията и постигане на визията на училището:

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
Стратегическа цел 1: ***Качество на образованието и мерки за неговото повишаване*** ***Постигане на високо качество и ефективност на образователния процес по учебните предмети в началния и прогимназиалния етап.*** **Повишаване качеството на образователния процес чрез:** ➢ Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност в училищната общност. ➢ Поставяне на ученика в отговорна активна позиция при овладяване на компетентностите и развиване на способностите за самостоятелно търсене и използване на информация от разнообразни източници. ➢ Подобряване процеса на педагогическо взаимодействие между основните партньори в училищната общност — ученици, учители и родители.	1.Усъвършенстване на съществуващите училищни учебни планове и разработване на нови, в съответствие със ЗПУО и отговарящи на потребностите на учениците и на ресурсите, с които разполага училищната общност. 2.Целенасочена политика за привличане на висукообразовани и мотивирани кадри за работа в училището, в това число млади специалисти до 30 годишна възраст; 3.Провеждане на разнообразни квалификационни вътрешни и външни форми за повишаване на квалификацията и професионалните умения на педагогическите специалисти; 4. Засилване ролята на МО за повишаване качеството на образованието. 5. Обмяна на добри педагогически практики между учителите от училището, споделяне на чужд педагогически опит. 6. Усъвършенстване на училищната програма за целодневно обучение. 7. Обезпечаване на образователния процес с достатъчно технически средства, средства за визуализация и други необходими дидактически пособия. 8. Прилагане на интерактивни методи на обучение. 9.Прилагане на системата за формиращо оценяване.

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
Стратегическа цел 2: ***Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците.***	Изграждане на национална принадлежност и културна идентичност; Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
Стратегическа цел 3 : **Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.**	Откриване заложбите на учениците и насочване към активен спорт в спортни клубове извън училище; Организиране на разнообразни спортни дейности в училище чрез разработване и реализиране на училищни, общински и национални програми и проекти; Обновяване на спортната база;
Стратегическа цел 4: **Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.**	**1. Изграждане на автономна и активна личност;** **2. Развитие на умения за създаване на здравословен стил и условия на живот и за доброволно адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето;** **3. Формиране на екологична култура, разумно използване на природните ресурси, опазване на околната среда;**

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
	4. Утвърждаване на интеркултурно образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система; **5. Да ангажира „свободното" време на учениците в училище по жизнено важни за тях въпроси,които в една или друга степен не се изучават по учебните предмети от учебния план.** 6. Създаване на условия и възможности за провеждане на разнообразни дейности и спорт, според интересите на учениците, създаване на условия за здравословно хранене и развиване на творческите им способности. 7. Учениците да придобият знания за различни аспекти на здравето-здравословния начин на живот; сексуалните взаимоотношения и евентуалните последиците от тях; наркотичните вещества, индивидуалните и социални последици от тяхната употреба и рисковото поведение като цяло. 8. Формиране на ценностна система у учениците, която да доведе до отговорно поведение към околната среда, разумно използване на природните ресурси, до изграждането на екологична и здравна култура.
Стратегическа цел 5 : **Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.**	1. Взаимодействие между различните институции, които се занимават с обхващането и включването на децата и учениците в СПУО. 2. Укрепване социалната интеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
Стратегическа цел 6 : **Предоставяне на равни възможности за обучение и възпитание**	1. Осигуряване на равен достъп до образование на учениците от района на училището, независимо от техната етническа принадлежност, социален статус, религия, инвалидност и други индивидуални особености. 2. Предоставяне на равни възможности за всички ученици от училището да ползват наличната материалната база и достъп до училищната облачна платформа. 3. Индивидуализиране и диференциране на грижите спрямо различните потребности на учениците. 4. Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
Стратегическа цел 7: **Приобщаване на деца и ученици**	1. Предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие; 2. Осигуряване на необходимите педагогически специалисти – логопед, психолог, педагогически съветник; 3.Развиване потенциала на всеки ученик, гарантиращо участието в образователния процес и в дейността на училището: ● екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; ● кариерно ориентиране на учениците; ● занимания по интереси; ● библиотечно-информационно обслужване; ● грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния пункт в с. Рабиша; ● поощряване с морални и материални награди; ● дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; ● дейности за превенция на обучителните затруднения; Партньорството с родителите • Прилагане на нови подходи в работата с родителите — алтернативпи родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите- партньори на училището; работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца.

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
Стратегическа цел 8 : **Противодействие на тормоза и насилието** ***Стратегическа цел 9:*** **Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.**	1. Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение 2. Непрекъсната оценка и проследяване ефективността на цялостната политика за превенция на насилието и тормоза. 3. Разработване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда съгласно механизма за противодействие на тормоза и насилието. ➢ Дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. **Предотвратяване на преждевременното напускане на училище**: ● повишаване качеството на обучението и създаване на интерес към образованието чрез осигуряване на условия за интерактивно учене (симулации, решаване на казуси, участие в проекти, експерименти, беседи, дискусии, дебати); ● засилване сътрудничеството с родителите с цел повишаване мотивацията за учене у децата/учениците; ● наблюдение на отсъствията на децата/учениците и причините за допускането им, както и поведението с цел недопускане на тормоз и насилие; ● повишаване квалификацията на учителите за работа с деца/ученици в риск;

СТРАТЕГИИ, ЦЕННОСТИ И ПРИОРИТЕТИ	ИДЕИ И ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕТО ИМ
	● засилване на връзката между учителя и детето/ученика, основаваща се на взаимно доверие и уважение; ● активна работа на училищната комисия за борба с противообществените прояви и Координационния съвет; ● провеждане на индивидуални разговори с децата/учениците в риск, както и с техните родители; осъществяване на своевременна връзка с други заинтересовани лица и институции;

4. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

Приоритетна област 1: Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

Оперативна цел 1.1. Постигане на високо качество и ефективност на образователния процес по учебните предмети в началния и прогимназиалния етап.

Подцел 1.1.1. Учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности по предметите от общообразователната, разширената и допълнителната подготовка и да развиват творческите си заложби и способности.

Подцел 1.1.2. Организиране на учебни дейности, повишаващи мотивацията за учене на учениците.

Подцел 1.1.3. Използване на интерактивни методи на обучение, електронни уроци и други съвременни методи.

Подцел 1.1.4. Стимулиране развитието на индивидуалните способности на всеки ученик чрез участие в занимания по интереси.

Оперативна цел 1.2. Развиване ключовите компетентности на учениците като условие за разширяване на кръгозора и ориентацията им в съвременния свят.

Подцел 1.2.1. Формиране на социално мислене чрез включване на учениците в доброволчество и в дейности, насочени към подобряване живота на различни групи от хора, честване на годишнини и празници с цел повишаване на обществените и граждански компетентности.

Подцел 1.2.2. Прилагане на холистичния подход в учебните часове и в заниманията по интереси, включване на активности за учениците, в които да поемат инициатива за реализирането на идеите си.

Подцел 1.2.3. Възпитаване у учениците способността да се оцени важността на творческото изразяване на идеи, преживявания и чувства с разнообразни средства, включително музика, сценични изкуства, литература и визуални изкуства, както и разбиране и изразяване на собствените идеи.

Подцел 1.2.4. Развиване на уменията за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт, включително чрез формиране на екологично мислене

и дейности, осигуряващи чиста околна среда за запазване на ресурсите и за бъдещите поколения.

Оперативна цел 1.3. Повишаване професионалната квалификация на учителите, създаване на необходими условия за професионална реализация и израстване.

Подцел 1.3.1. Утвърждаване на авторитета и подпомагане на кариерното развитие на учителите, работещи в училището;

Подцел 1.3.2. Оптимизиране структурата на изградената система за квалификация;

Подцел 1.3.3. Утвърждаване на наставничеството като начин за подпомагане на младите педагогически специалисти;

Подцел 1.3.4. Квалификация на учителите за работа с родителите;

Оперативна цел 1.4. Насърчаване и развитие на иновации – образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие;

Подцел 1.4.1. Иновации в образователния процес;

Подцел 1.4.2. Иновации в образователната среда;

Подцел 1.4.3. Развитие на образованието в дигитална среда чрез дигитални ресурси;

Оперативна цел 1.5. Формиране на умения за учене през целия живот

Подцел 1.5.1. Развитие на ефективни партньорства с гимназиите в града за удовлетворително продължаване на образованието в средната степен;

Подцел 1.5.2. Развитие на способностите на учениците за самостоятелно учене;

Подцел 1.4.3. Развитие на дигиталните умения на учители, администрация, родители и ученици

Оперативна цел 1.6. Подобрения във външната и вътрешна среда на училището

Подцел 1.6.1. Подобрения във външната среда: зелени площи, училищен двор и спортна площадка;

Подцел 1.6.2. Подобрения във вътрешната среда: помещения, интериор, техника, технологии;

Подцел 1.6.3. Поддържане на съвременна ИКТ среда:

● развитие на благоприятна среда за създаване, индивидуално или в екип, на електронно образователно съдържание;

● въвеждане на иновативни технологии в образователния процес;

● ефективно използване на училищното облачно пространство за разработване и съхраняване, споделяне и използване на дигитални образователни ресурси;

● активно участие в електронната свързаност на българските училища;

● поддържане на изградената надеждна и гъвкава ИКТ инфраструктура с цел обезпечаване и повишаване на ефективността на образователния процес и управлението на административната дейност, дооборудване и поддръжка на комуникационната инфраструктура на училището – ежегодно обновяване и допълване на част от хардуера;

● постоянно поддържане и обновяване на оборудването в компютърния кабинети и оборудване на мултимедийни зали в училището (компютри, терминали, мултимедийни проектори и др.) с оглед все по-активното навлизане на технологии в учебния процес.

Оперативна цел 1.7. Сплотени училищни общности и системна работа с родители

Подцел 1.7.1. Обединяване ресурсите на семейството и училището за пълноценно развитие на детето/ученика чрез прилагане на училищни политики за създаване и задълбочаване на връзките и взаимодействието в общността между всички участници в образователния

процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители), с местните власти и местната общност, както и с институции и граждански организации, имащи отношение към образователното и личностното развитие на децата и учениците;
Подцел 1.7.2. Утвърждаване на устойчив, позитивен училищен климат, на атмосфера на доверие, уважение и грижа за другия, на чувство за общностна принадлежност и стремеж към по-добри постижения;
Подцел 1.7.3. Активно действащ Ученически съвет;
Приоритетна област 2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците.
Оперативна цел 2.1. Изграждане на национална принадлежност и културна идентичност;
Оперативна цел 2.2. Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
Приоритетна област 3. Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.
Оперативна цел 3.1. Откриване заложбите на учениците и насочване към активен спорт в спортни клубове извън училище;
Оперативна цел 3.2. Организиране на разнообразни спортни дейности в училище чрез разработване и реализиране на училищни, общински и национални програми и проекти;
Оперативна цел 3.3. Обновяване на спортната база;
Приоритетна област 4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.
Оперативна цел 4.1. Изграждане на автономна и активна личност;
Оперативна цел 4.2. Развитие на умения за създаване на здравословен стил и условия на живот и за доброволно адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето;
Оперативна цел 4.3. Формиране на екологична култура, разумно използване на природните ресурси, опазване на околната среда;
Оперативна цел 4.4. Утвърждаване на интеркултурно образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- Да ангажира „свободното" време на учениците в училище по жизнено важни за тях въпроси,които в една или друга степен не се изучават по учебните предмети от учебния план.
- Да се формира у учениците гражданско съзнание и граждански добродетели, знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина, умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Учениците да придобият знания за различни аспекти на здравето-здравословния начин на живот; сексуалните взаимоотношения и евентуалните последиците от тях; наркотичните вещества, индивидуалните и социални последици от тяхната употреба и рисковото поведение като цяло.
Формиране на ценностна система у учениците, която да доведе до отговорно поведение към околната среда, разумно използване на природните ресурси, до изграждането на екологична и здравна култура.
- Учениците да усвоят разнообразия социални умения , свързани с общуването, етикецията, вземане на решения, устояване на натиск, справяне с емоциите, решаване на конфликти и проблеми, поемане на отговорност за собственото поведение.

- Разглежданите проблеми в учебната програма да провокират интереса на учениците, което от своя страна да спомогне за тяхното задържане в училище и да гарантира опазването на живота и здравето им.

4.5. **Очаквани резултати**

- Активно участие на учениците в дискусии и беседи на различни тематики, които са свързани с жизнено важни за тях въпроси.
- Да обясняват влиянието на групата, приятелите и съучениците върху личния избор и поведението им.

Приоритетна област 5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Оперативна цел 5.1. Взаимодействие между различните институции, които се занимават с обхващането и включването на децата и учениците в СПУО.

Оперативна цел 5.2. Укрепване социалната интеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Приоритетна област 6. Предоставяне на равни възможности за обучение и възпитание

Оперативна цел 6.1. Осигуряване на равен достъп до образование на учениците от района на училището, независимо от техната етническа принадлежност, социален статус, религия, инвалидност и други индивидуални особености.

Оперативна цел 6.2. Предоставяне на равни възможности за всички ученици от училището да ползват наличната материалната база и достъп до училищната облачна платформа.

Оперативна цел 6.3. Индивидуализиране и диференциране на грижите спрямо различните потребности на учениците.

Оперативна цел 6.4. Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:

- **Изграждане на образователна среда за:**
  - разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
  - по-високо качество и по-добър достъп до образование;
  - ранна превенция на обучителни затруднения;
  - включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
  - включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
  - разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

- **НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА**

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;.

- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- 2016 - Закон за равнопоставеност на жените и мъжете;
- 2016 - Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование.

Училищна програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане", осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

ОУ „ Васил Евстатиев Априлов" село Рабиша е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и от уязвими групи.

Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

- **АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА**

Участници в образователния процес са учениците, учителите, директора, както и родителите. От всички тях зависи приобщаването на ученици и от т. н. уязвими групи. А такива групи са :

- социално слаби семейства.
- семейства, в които родителите работят в чужбина и децата са отглеждани от близки и роднини.
- ученици от етнически малцинства.
- ученици със слаба мотивация за учене и незаинтересованост към учебния процес.

В ОУ „Васил Евстатиев Априлов" село Рабиша се обучават ученици от малцинствени уязвими групи. Социалният статус на тези групи до голяма степен ограничава възможностите им за интегриране в обществото. Често родителите от уязвимите групи са без необходимите образование и квалификация. При ромите дори е на лице ниска степен на грамотност. Това повлиява отрицателно на тяхното самочувствие и ги тласка към различни форми на оцеляване. Рефлектира и върху децата им. Бедността на повечето семейства е фактор за нередовното посещаване на училище.

В училището не съществува изолация на деца от уязвимите групи. Всички се включват активно в живота на училището, в спортните и други изяви.

Недостатъчното владеене на българския език е пречка за учениците-роми да усвояват в по-добра степен учебния материал. В училището има ученици със СОП .

В ОУ "Васил Евстатиев Априлов" село Рабиша се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност към различието.

Училищната общност споделя идеята, че ролята на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е ключова: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности, се използва максимално.

- **ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА**

1. Равнопоставеност и приобщаване на всяко дете от етническите малцинства и недопускане на дискриминация.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците от уязвимите групи (деца от етнически малцинства, деца със СОП и такива с девиантно поведение).
3. Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

- **ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ**

1. Избиране на екип от 3 члена с председател координатор, които следят и организират работата по програмата за представяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвимите групи.
2. Ежегодни квалификационни курсове на педагогическите специалисти по теми, свързани с осигуряване на условия за подкрепа, обучение и развиване способностите на деца и ученици с обучителни трудности и девиантно поведение.
3. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства.
4. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
5. Работа с родителската общност за преодоляване на негативните стереотипи и дискриминационни нагласи.
6. Картотекиране на ученици от така наречените уязвими групи и прилагане на политика на подкрепа на личностното развитие.
7. На учениците да се предостави обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие, която да осигури физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.
8. Включване на учениците в дейности на класа и общоучилищни изяви, с цел да почувстват своята значимост, да повишат своето самочувствие.
9. Индивидуална работа от страна на класният ръководител с рисковите ученици и техните и семейства.
10. Своевременно уведомяване на родителите за отсъствия, добри и лоши прояви на учениците. Да се акцентува на добрите, с цел поощряване и придобиване на желание за по-активно участие в образователния процес.
11. Осигуряване на специализирана помощ на учениците от рисковите групи и тези със СОП.

12.Да се оползотворява свободното време на учениците с прояви, укрепващи самочувствието и здравето на учениците.

- **ОРГАНИЗАЦИОННИ ВРЪЗКИ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ**

1.Организиране на съвместни мероприятия с :
- инспектора на детска педагогическа стая / ДПС /.
- общинската комисия за борба с противообществените прояви.

2. Създаване и поддържане на трайни връзки с:
- Агенцията за защита правата на детето.
- Обществеият съвет към училището.

- *Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е част от Стратегията и се актуализира ежегодно или при необходимост.*

Приоритетна област 7. Приобщаване на деца и ученици
Оперативна цел 7.1. Предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие;
Подцел 7.1.1. Осигуряване на необходимите педагогически специалисти – логопед, психолог, педагогически съветник;
Подцел 7.1.2. Развиване потенциала на всеки ученик, гарантиращо участието в образователния процес и в дейността на училището:
● екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
● кариерно ориентиране на учениците;
● занимания по интереси;
● библиотечно-информационно обслужване;
● грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния пункт в с. Рабиша;
● поощряване с морални и материални награди;
● дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
● дейности за превенция на обучителните затруднения;
Оперативна цел 7.2. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
Подцел 7.2.1. Сформиране на екип за подкрепа за личностно развитие след реализирана обща подкрепа без отчетен напредък в развитието на ученика.
Подцел 7.2.2. Извършване на функционална оценка на потребностите с оглед предоставяне на възможно най-ефективна допълнителна подкрепа на следните групи деца/ученици:
● деца/ученици със специални образователни потребности;
● деца/ученици в риск;
● деца/ученици с изявени дарби;
● деца/ученици с хронични заболявания.
Подцел 7.2.3. **Изработване и реализиране на план за подкрепа, отговарящ на индивидуалните потребности на ученика и включващ форма на обучение, необходими**

специалисти, индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми по един или повече учебни предмети и подходящи дейности:

● работа с ученик по конкретен случай;

● психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

● осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

● предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

● ресурсно подпомагане.

Подцел 7.2.4. **Партньорство с родителите на всички етапи от предоставянето на допълнителната подкрепа.**

***Приоритетна област 8*. Противодействие на тормоза и насилието**

Оперативни цел 8.1. Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение

Оперативна цел 8.2. Непрекъсната оценка и проследяване ефективността на цялостната политика за превенция на насилието и тормоза.

Оперативна цел 8.3. Разработване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда съгласно механизма за противодействие на тормоза и насилието.

➢ **Дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.**

Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват /съгласно чл. 185 от ЗПУО/:

- изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
- разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа;
- партньорство с родителите;
- дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

ОУ „Васил Евстатиев Априлов“ определя видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които включват /съгласно чл. 186, ал. 1 от ЗПУО/:

• обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;

• използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище.

• консултиране на детето или ученика с координатора на екипа за подкрепа на личностното развитие;

• създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на соииалните умения за общуване и решаване на конфликти.

- насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество).
- участие на ученика в дейности в полза на паралелката;

- **Дейности, свързани с превенция на тормоза и насилието.**

Представяне на Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето 2020-2030 година и Конвенцията на ООН за правата на детето на учениците и преподавателите.

2. Провеждане на регулярни срещи с Ръководството на училището и Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа.

3. Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/насилие и с ученици с агресивно поведение от психолог/ресурсен учител.

4. Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие.

5. Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на ученики в риск.

Оперативна цел 8.4. Партньорството с родителите

- **Прилагане на нови подходи в работата с родителите — алтернативпи родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището; работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца**

Приоритетна област 9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Оперативна цел 9.1. **Предотвратяване на преждевременното напускане на училище**:

● повишаване качеството на обучението и създаване на интерес към образованието чрез осигуряване на условия за интерактивно учене (симулации, решаване на казуси, участие в проекти, експерименти, беседи, дискусии, дебати);

● засилване сътрудничеството с родителите с цел повишаване мотивацията за учене у децата/учениците;

● наблюдение на отсъствията на децата/учениците и причините за допускането им, както и поведението с цел недопускане на тормоз и насилие;

● повишаване квалификацията на учителите за работа с деца/ученици в риск;

● засилване на връзката между учителя и детето/ученика, основаваща се на взаимно доверие и уважение;

● активна работа на училищната комисия за борба с противообществените прояви и Координационния съвет;

● провеждане на индивидуални разговори с децата/учениците в риск, както и с техните родители; осъществяване на своевременна връзка с други заинтересовани лица и институции;

9.1. **Мерки за противодействие на ранното напускане на училище**

- *Настоящата Програма конкретизира мерките за противодействие на ранното напускане на училище в ОУ „Васил Евстатиев Априлов” с.Рабиша в четири основни направления*:

- 1. Превенция на ранното напускане на училище – цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват.
- 2. Интервенция срещу ранното напускане на училище – цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица.
- 3. Мерки за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище – цели да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение и/или придобиване на квалификация.
- 4. Наблюдение и мониторинг на Програмата.

9.2. **Училищна програма за превенция на ранното напускане на училище**

9.3. **Общи характеристика на Програмата за превенция на ранното напускане на училище**.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в ОУ „Васил Евстатиев Априлов" село Рабиша за учебната 2024/2025 година е актуализирана във връзка с необходимостта за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици - социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеенето и др.

Тя е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020" и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Програмата представя мерки за осигуряване на приобщаващото образование и подкрепа за личностно развитие на учениците в в ОУ „Васил Евстатиев Априлов", които се прилагат в съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик и са насочени към премахване на пречките пред развитието на учениците и участието им във всички аспекти на живота на общността.

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

• Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;

• Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;

• В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;

• Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;

• Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;

• Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото

участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;

• Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване;

9.4. **Цели на Програмата за превенция на ранното напускане на училище.**

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

<u>Подцели</u>:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност. Индикатор за постигане – намаляване броя на безпричинните отсъствия от учебни часове
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес. Индикатор за постигане – повишаване успеха на застрашените ученици

9.5. **Визия на Основно училище „Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша**

Основно училище „Васил Евстатиев Априлов“ с. Рабиша е утвърдено като привлекателен център за деца и ученици от района, подлежащи на задължително обучение с проблеми в своята адаптация и приобщаване към училищния живот. В училището се обучават ученици от 1 до 7. клас. Преподавателите са висококвалифицирани и мотивирани учители, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство. Училището осигурява ефективна, качествена и достъпна подкрепа за ученици, застрашени от отпадане, която се стреми към пълноценна личностна реализация в училищния живот като се факусира върху :

• разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;

• съчетаване на класно-урочни, извън-урочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;

• работа с деца в неравностойно социално положение;

• работа с деца със специални образователни потребности;

• работа с деца с различна етническа принадлежност;

• уютна и функционална образователна среда;

9.6. **Идентификация на проблема**

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда. В последно време се постигнаха добри резултати, като бе намален броя на отпадналите ученици в нашето училище.

Появи се друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Анализирайки проблема констатирахме, че поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат отсъствия по неуважителни причини. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки,

което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В начален етап този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в преобладаваща билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на огрмотяване. Това от своя страна се явява предпоставка за последващо затруднение в обучението и развитето на учениците. Проблемът с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е по-силно изразен от V до VII клас. Затова е нужно да се предприемат мерки от цялата педагогическа колегия със съдействието на ръководството и извънучилищните институции.

Посоченият анализ ясно очертава уязвимите групи ученици в Основно училище „Васил Евстатиев Априлов“ с.Рабиша, формирани въз основа следните фактори :

А. Икономически фактор

- Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б. Социален фактор

- Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата.

В. Образователни фактор

- Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците, влошената дисциплина, ниските образователни резултати.

<u>9.7. Мерки за превенция на ранното напускане на училище чрез:</u>

- ***Осигуряване на позитивна образователна среда;***
- ***Поддържане на актуална база данни за учениците напуснали преждевременно училище и учениците, застрашени от отпадане;***
- ***Анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;***
- ***Идентифициране на рисковите фактори за ранно напускане на училище с оглед ограничаване на въздействието им.***
- ***Включване в годишния комплексен план на училището на дейностите, насочени към превенция на ранното напускане на училище.***

9.8. Мерки за интервенция на ранното напускане на училище чрез:

9.8.1. ***Мерки насочени към преодоляване на образователните рискови фактори и причини за ранно напускане на училище:***

9.9. Мерки, касаещи училищното ръководство и педагогическите специалисти:

- Подпомагане на учениците за усвояване на учебния материал чрез индивидуални и допълнителни консултации, осигуряване на възможност за включване в целодневно обучение;
- Разработване и приемане на Етичен кодекс на училището;
- Изработване и прилагане на училищни правила за строг контрол на проследяване на отсъствията на учениците и своевременно информиране на родителите на ученици, показващи повишено отсъствие от училище;
- Разработване и участие в проекти и програми на международно, европейско, национално и регионално ниво за създаване на привлекателни за учениците извънучебни дейности, включване на учениците в обществено значими дейности извън територията на училището.

9.9.1 ***Мерки, касаещи учениците и родителите****:*

- Поставянето на учениците в активна позиция при усвояването на учебния материал;
- Насочване на учениците към занимания, съобразени с техните потребности;
- Насърчаване родителската заинтересованост, както и ангажиране на родителите за проследяване и подпомагане на образователния процес на учениците.

9.9.2. ***Мерки насочени към преодоляване на социално-икономическите рискови фактори и причини за ранно напускане на училище:***

9.9.3. ***Мерки, касаещи училищното ръководство, учителите и педагогическите специалисти:***

- Включването на децата с нисък жизнен стандарт до VII клас във формите за целодневно обучение;
- Своевременен контакт за деца в риск с Агенцията за закрила на детето чрез регионалната й служба, както и с Детска педагогическа стая;
- Осигуряване на комфортна среда за децата, потърпевши на домашно насилие и/или живеещи в рискова семейна среда.

Мерки, касаещи учениците и родителите:

- Приобщаване на родителите към училищния живот – на ниво общоучилищни дейности и на ниво клас/група;

9.9.4. ***Мерки насочени към преодоляване на етнокултурните рискови фактори и причини за ранно напускане на училище:***

9.9.5. ***Мерки, касаещи училищното ръководство, учителите и педагогическите специалисти:***

- Допълнителни консултации и индивидуална работа с ученици, които имат дефицити в усвояването на учебния материал;
- Включване на учениците с дефицити в усвояването на учебния материал до VII клас във формите за целодневно обучение.

9.9.6. ***Мерки, касаещи учениците и родителите****:*

- Създаване на приобщаваща подкрепяща среда за доверително общуване, разбиране и толерантност;

- Подкрепа активността на родителите за включване в образователния процес на децата;

9.9.7. **Мерки за компенсиране на ефекта от ранното напускане на училище чрез**:

- Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на учениците, които са отпаднали рано от училище.
- Кариерно ориентиране и консултиране за повишаване на мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен.

9.9.8. **Наблюдение и мониторинг на програмата за превенция на ранното напускане на училище**:

Програмата за превенция на ранното напускане на училище се прилага при непрекъснато взаимодействие между училищното ръководство, класните ръководители, учителите, педагогическите специалисти и родителите.

Наблюдението на програмата за превенция на ранното напускане на училище в ОУ „Васил Евстатиев Априлов" с.Рабиша включва:

- отчитане на напредъка;
- анализ на предизвикателствата;
- набелязване на мерки за подобрение;
- актуализиране на дейностите и/или разработване на нови.

➢ **Индикатори за изпълнение на програмата**

- Брой отсъствия по уважителни и неуважителни причини;
- Резултати от национални външни оценявания;
- Дял на учениците, повтарящи класа – общо и по образователни степени и етапи;
- Брой деца, преминали и регистрирани в детска педагогическа стая;

9.9.9. **Мерки и дейности за реализиране на програмата**

№	**Мерки и дейности**	**Отговорност на:**	**Срок**	**Индикатор за изпълнение**
1.	Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление: Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни тържества.	Педагогически състав	постоянен	Брой инициативи, брой участници
2.	*Дейности на класния ръководител*: - разработва при необходимост план за действие относно ученик, допуснал голям брой безпричинни отсъствия, застрашен от отпадане - информира периодично родителите за отсъствията и успеха на ученика, за спазване на училищната дисциплина;	Класни ръководители	постоянен	Брой отсъствия

	- изисква от родител/настойник да го уведоми своевременно за отсъствия на ученика по здравословни причини;			
3.	Повишаване броя на учениците, обхванати в ГЦОУД.	Учител в ГЦОУД	При сформиране на групата	Брой ученици
4.	Анализиране на: - резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати; - резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища, НВО и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.	Педагогически състав	Начало и край на учебната година	
5.	Иновативност при преподаване на материала чрез интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост.	Педагогически състав	постоянен	
6.	Достъп до качествено образование за деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа: - подобряване възможностите за обучение на деца, нуждаещи се от допълнителна образователна подкрепа – осигуряване на часовете за консултации - прилагане на единна методика за оценяване.	Педагогически състав	постоянен	Проведени консултации, разработена единна система за оценяване
7.	Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността: -включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство –работилница за родители за изработване на изделия за подготовка и провеждане на училищни мероприятия; -провеждане на Ден на отворените врати.	Класни ръководители, учители	постоянен	Брой съвместни дейности, брой подпомогнати дейности
8.	Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество: - планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране; -инициативи за подпомагане на ученици, които са в риск, от техни съученици.	Класни ръководители	постоянен	Брой съвместни дейности и инициативи

9.	Участие и ангажираност на учениците в живота на класа и училището: - включване на ученици с прояви на агресия, с отсъствия и наложени наказания в провеждането на извънкласни и извънучилищни мероприятия; -участие и оформяне на информационни табла в класните стаи;	Класни ръководители	постоянен	Брой реализирани дейности

План за действие с финансиране :

	Дейност	**Финанси-ране**	**Ангажирани лица и срокове за изпълнение**	**Индикатори**
1	Изработване и утвърждаване на цялостна концепция за провеждане на образователния процес - учебен план и програми, Павилник за дейностга на училището, Етичен кодекс на общността, стратегия за развитие на училището за периода 2024 – 2029 год., планиране на методическата и квалификационната дейност, планиране дейността на помощните органи в училище, разработване на план прием, създаване на училищна програма за целодневно обучение.	Делегиран бюджет	Директор, председатели на постоянни комисии до 15.09. на всяка година	Изготвени и утвърдени документи за изпълнение на стратегическите цели, съгласно ЗПУО.
2	Създаване на актуална вътрешна нормативна уредба за изпълнение дейностите.	Делегиран бюджет	Директор, председатели на постоянни комисии до 15.09. на всяка година	Създадени и актуализирани вътрешни нормативни актове
3	Създаване на условия за участие в национални, европейски и други международни програми и проекти.	Без финанси-ране	Директор, 2024 – 2029г. - учители	Осигурени помещения; Осигурена техника; Други необходими ресурси.

4	Разработване на бюджета съобразно действащата нормативна уредба.	Без финанси-ране	Директор, счетоводител, декември — февруари —	Разработен бюджет за календарната 2024/2025/2026/2027/2028 год., съгласно ДОС за финансиране на институциите.
5	Осигуряване на прозрачност и публично отчитане на средствата от бюджета и извън бюджетните приходи.	Без финанси-ране	Директор, счетоводител, Постоянен	Отчети по тримесечия, полугодия и календарна година относно изпълнение на бюджета
2. Дейности, свързани с квалификацията на педагогическите специалисти				
2.1.	Планиране, реализиране и документиране на методическата и квалификационната дейност за педагогическите специалисти на вътрешно училищно ниво.	1,2% от бюджета	Директор,ПС, септември	-Брой педагогически специалисти, участвали през календарната година във въвеждаща и продължаваща квалификация. -Брой педагогически специалисти, участвали в обучения през календарната година .
2.2.	Запознаване на педагогическите специалисти с Наредбата за статута и професионалното развитие на учителите,	Без финанси-ране	Директор	Протокол от проведена работна среща.

	директорите и другите педагогически специалисти и Глава XI от Закона - „Учители, директори и педагогически специалисти” и повишаването на тяхната квалификация в Раздел три от същата глава.			
2.3.	Проучване на нагласите и потребностите от квалификация на персонала в училище.	Без финанси-ране	Директор учители	Протокол от проведена работна среща
2.4.	Изработване на План за квалификация, съобразен с изискването педагогическите специалисти да повишават квалификацията си с не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не помалко от 16 академични часа годишно за всеки /чл. 223 ЗПУО/	Без финанси-ране	м. октомври	Изготвен план за квалификационната дейност;
2.5.	Мултиплициране и практическо приложение на добрия педагогически опит, получен по време на квалификационната дейност.	Без финанси-ране	Всеки педагогически специалист Постоянен	протоколи от проведени работни срещи за споделяне на опит
2.6.	Реализиране и документиране на квалификационна дейност за педагогическите специалист, проведена от други институции, създаване на училищен регистър	Без финанси-ране	Председател на комисия, през годината	- Брой открити уроци; - Брой открити занятия в група за ЦОУД; - Брой протоколи на посетени уроци; - Създаден регистър на проведените обучения от външни институции.

2.7.	Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации.	Делегиран бюджет	Директор Постоянен	Изграден план за квалификация
2.8.	Споделяне на ефективни практики.	Без финанси-ране	Всеки педагогически специалист. постоянен	Брой преподаватели, споделили своята педагогическа практика
	3. Нормативно осигуряване			
3.1.	Осигуряване на достъп до учебната документация по изучаваните учебни дисциплини.	Без финанси-ране	Директор Постоянен	Осигурен достъп на преподаватели до учебна и справочна литература.
3.2.	Осигуряване на резервни комплекти от учебници и учебни помагала	Делегиран бюджет	Директо, Счетоводител Постоянен	Наличие на достатъчен брой резервни комплекти
3.3.	Осигуряване на задължителната училищна докуентация	Делегиран бюджет	Директор. Постоянен	Осигурена задължителна училищна документация
3.4.	Осъществяване на текущ контрол по изрядното водене на училищната документация	Без финанси-ране	Директор Постоянен	Брой констативни протоколи от осъществени проверки.

3.5.	Съхраняване и архивиране на училищната документация, съгласно изискванията на Стандарта за информацията и документите.	Без финанси-ране	Училищна комисия по архивиране. Постоянен	Наличие на училищен архив. Архивиране на училищната документация. Правилник за архивиране на документите. Изработена номенклатура на делата, съгласно изискванията на Държавен архив
	4. Училищен персонал			
4.1.	Разработване на правила и процедури при назначаване и съкращаване на персонала.	Без финанси-ране	Директор, представител на синдикална организация. Постоянен	Утвърдени вътрешни правила и процедури за назначаване и съкращаване на персонал
4.2.	Политика на сътрудничество със заинтересованите лица при вземане на управленски решения, свързани с развитието на училището.	Без финанси-ране	ПС Обществен съвет Постоянен.	Утвърден механизъм за откритост и прозрачност при вземане на управленски решения.
4.3.	Адаптирани критерии за диференцирано заплащане труда на педагогическитеспециалисти и непедагогическия персонал, съгласно стандарта за финансиране.	Без финанси-ране	Директор,счетово дител Постоянен	Утвърдени критерии за оценка труда на учителите
4.4.	Адаптиране на вътрешните правила за работната заплата спрямо стандарта за финансиране.	Без финанси-ране	Директор Постоянен	Утвърдени критерии за оценка труда на учителите и служителите
4.5.	Вътрешни политики за допълнителна подкрепа и ресурсно подпомагане.	Без финанси-ране	Директор, координиращ екип за подкрепа на личностното развитие,	Изграден екип

			септември	
5. Адаптиране на ученика към училищната среда				
5.1.	Актуализация на оценката на риска на физическата среда от службите по трудова медицина и изпълнение на конкретните предписания спрямо Стандарта за физическата среда.	Делегиран бюджет	Служби по трудова медицина, ежегодно	Проведена процедура за актуализация оценката на риска
5.2.	Актуализиране на Правилника за БУОВТ и съблюдаване на спазването му.	Без финанси-ране	Директор, комисия по БУОВТ. Постоянен	Актуализиран правилник
5.3.	Осигуряване на различни форми на обучение, съобразно възможностите на училището и в съответствие със ЗПУО	Без финанси-ране	Директор, ПС, м. септември	Осигурени алтернативни форми на обучение — дневна, самостоятелна .
5.4.	Създадени възможности за приложение на ИКТ в образователния процес по всички учебни предмети;	Делегиран бюджет, външно финанси-ране	Директор, постоянен	Наличие на достъпни източници: -Научна литература за подготовка на педагогическите специалисти; -Методически помагала на електронен и хартиен носител; -Интернет платформа за справочна литература;
5.5.	Осъществяване на контрол по планирането на материала по ИУЧ по учебни предмети.	Без финанси-ране	Директор, постоянен.	Брой проверки за педагогически контрол, свързан с планирането на учебното съдържание по учебни предмети.

5.6.	Създаване условия за интегриране на ученици със СОП;	Делегиран бюджет, външно финанси-ране	Директор, ресурсни преподаватели. постоянен	Създадена подкрепяща среда —кабинети за работа, ресурсни учители.
5.7.	Актуализиране на механизма за противодействие на училищния тормоз	Без финанси-ране	Комисия за противодействие на тормоза в училище септември	Актуализиран механизъм
5.8.	Предприемане на мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин: -Участие в различни форми на сътрудничество с неправителствени организации, регионалните управления по образование, органите за закрила на детето.	Без финанси-ране	Директор, класни ръководители, комисия за противодействие на тормоза в училище, постоянен	Утвърдени мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин
5.9.	Оборудване на класните стаи.	Делегиран бюджет и външно финанси-ране	Директор учебна 2024-2029 год.	Брой оборудвани класни стаи; Брой закупени нови бели дъски, маси и столове
5.10.	Осигуряване на мултимедия	Делегиран бюджет и външно финансира не	Директор Учебна 2024-2029год.	Осигурена мултимедия
5.11.	Ремонт на външните спортни площадки.	Общинско финанси-ране, делегиран бюджет	Директор, 2024-2025г.	**Срок 12.2025 г.**
6. Учебна дейност				
6.1.	Разработване на ИУЧ програми и утвърждаване на методически разработки на учебното съдържание по предмети, съобразен с ДОС	Без финанси-ране	Преподаватели до 15 септември	Брой разработени и утвърдени методически разработки

	и учебния план на училището.			
6.2.	Преструктуриране на годишното и урочното планиране при необходимост	Без финанси-ране	Преподаватели, постоянен	Преструктурирани планове на учебното съдържание
6.3.	Запознаване на преподавателите с наредба за оценяване постиженията на учениците според ЗПУО.	Без финанси-ране	Председател МО, септември	Брой пратоколи от проведени заседание на МО
6.4.	Изготвяне на график за датите за тестовете и класните работи предварителното му оповестяване на учениците и на родителите.	Без финанси-ране	Директор, преподаватели, в началото на всеки учебен срок	Издадена заповед за утвърждаване, ; поставена на информационното табло.
6.5.	Осъществяване на перманентен контрол за ритмичност на оценяването, съгласно чл. 11 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.	Без финанси-ране	Директор, постоянен	брой констативни протоколи
6.7.	Установяване на дефицитите от входно, междинно и изходно равница и предприемане на мерки за преодоляването им.	Без финанси-ране	МО, постоянен	Изготвени качествени и количествени анализи
	7. Повишаване резултатите от обучението			
7.1.	Подготовка на учениците за успешно полагане на изпитите от НВО.	Без финанси-ране	Преподаватели, постоянен	Брой ученици, успешно положили изпитите от НВО съответно в IV и VII клас
7.2.	Организиране на допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището за ученици с обучителни трудности.	Без финанси-ране	Директор, преподаватели	издадени заповеди; брой проведени обучения

7.4.	Доразвиване на традициите за честване на празници, за организиране на съвместни тематични изяви с Народно читалище „Напредък“ с. Рабиша .	Смесено финанси-ране	Директор, преподаватели постоянен	Брой проведени мероприятия
7.6.	Включване в проекти на МОН- „Успех за теб”	Министер-ство на образовани ето	Директор, постоянен	Брой ученици, ползващи програмите
7.7	Реализиране на дейности за нравствено, патриотично и екологично възпитание на учениците.	Делегиран бюджет	Помощни органи, класни ръководители, преподаватели	Брой реализирани дейности
7.8.	**Ритуализация на училищния живот: -патронен празник -символи и ритуали.**	Делегиран бюджет	класни ръководители, преподаватели	Устойчивост на въведената ритуализация
	8. Партньорство между преките участници в училищното обазование			
8.1.	Партньорство между преките участници в училищното образование.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет	-
8.2.	Планиране на дейности и форми на сътрудничество за осигуряване на позитивен организационен климат, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет, класни ръководители, учители ЦОУД	Планирани дейности
8.3.	Формиране на нагласи у родителите за партньорство и сътрудничество чрез организиране на родителски срещи и тематични инициативи на класовете.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет,	Проведени родителски срещи
	9. Външно партньорство			

9.1.	Взаимодействие с институциите в системата на образованието, териториалните органи на изпълнителната власт, органите за местното управление.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет, 2024-2029 год.	Получена реална подкрепа от община, областна администрация.
9.1.1.	Партньорство с органите на местно самоуправление при подготовката, реализирането и управлението на национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет, 2024-2029год.	-
9.2.	Взаимодействие с Агенцията за закрила на детето и структурите на полицията.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет, класни ръководитили, 2024-2029 год.	Брой срещи с институции: - Агенцията за закрила на детето - структурите на полицията - представители на местната общественост - социални партньори
9.2.1.	Сътрудничество със социални партньори при разработване на концепции, вътрешнонормативни документи, предложения, мнения, съвместни проекти, модернизиране материалната база на училището.	Без финанси-ране	Директор, Обществен съвет, 2024-2029 год.	-

8. Допълнителни пояснения

- ***Стратегията подлежи на преосмисляне и изменение при възникване на нови обстоятелства и потребности.***
- ***Актуализира се в случай на значителни промени в организацията на работа в училище или в нормативната база.***

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. *ПРОГРАМНА СИСТЕМА, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА НАРЕДБА № 5/2016 Г. ЗА ПРЕУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ПОДГОТВИТЕЛНА/СМЕСЕНА ГРУПА КЪМ УЧИЛИЩЕТО, КАТО НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ СТРАТЕГИЯТА.*

ЗАПОЗНАТИ СЪС СТРАТЕГИЯТА:

№ по ред	Име и фамилия	Заемана длъжност	Подпис на лицето
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11. 12. 13.			